

Overweging Kerstnacht, 24 december 2017 Citykerk Het Steiger

Voorganger: Magda Verheijen

Lezingen: Jesaja 9, 1-6 / psalm 96 / Titus 2, 11-14/ Lucas 2, 1-21

Beste mensen hier bijeen,

Er is waarschijnlijk geen decembermaand voorbijgegaan zonder dat u, dat jullie, het kerstverhaal hebt gehoord.

Je hoeft echt niet naar de kerk te gaan om ervan te vernemen; iedere zichzelf respecterende christelijke school laat het kerstverhaal horen; in vele ziekenhuizen en verpleeghuizen, ook die van huis uit neutraal zijn, klinkt het verhaal van Jozef, Maria en het kind Jezus.

Tallose tv- programma's, films, theatervoorstellingen en concerten zijn gewijd aan dit verhaal. Al dan niet verpakt, al dan niet met eigen saus overgoten.

Dus: om het kerstverhaal te horen hoef je niet persé naar de kerk te gaan.

En toch zijn we hier, in dit uur, samengekomen. Op de late avond nog wel.

En meer dan anders zijn we ontwapend, zijn we willens en wetens kwetsbaarder dan anders. De tijd van het jaar helpt ons daarbij; korte stille dagen, met kerst meer ruimte dan anders om elkaar te ontmoeten, de dagelijkse sleur doorbroken, tijd voor wat bezinning, misschien.

(Deze week ontving ik een kerstkaart van een vriend uit Limburg; hij schreef dat hij zo moe is van "al dat geroeptoeter " en dat hij iedereen van harte tijd voor stilte toewenst.)

Stilte is goed voor een mens; je raakt als het ware gereset en dat is heilzaam.

En juist vanavond wordt ons ook de kans gegeven om, op momenten in deze viering, stilte toe te laten.

En er wordt, in de lezingen van deze bijzondere avond, ook heil verkondigd. Heil dat tot ons kan komen als we het aandurven om in de ruststand te gaan staan; als we de woorden die tot ons kwamen rustig, in de stilte van ons hart, willen overwegen.

Lucas schildert hoe het zit met de machten en heersers van de wereld; zij hebben het voor het zeggen en iedereen moet zich naar hun wensen richten. O

ironie, hoe herkenbaar is dat ook nu nog wordt het lot van tallozen bepaald door tirannen en onderdrukkers.

Dan zoomt hij in op één man: Jozef. (Het geschiedde dat er een bevel uitging) Die wordt gedwongen met zijn zwangere aanstaande vrouw naar Bethlehem te trekken.

Helaas zijn vertalingen ook maar vertalingen, en vanavond hebben we een belangrijk woord niet gehoord. Een woord dat, in feite, drie keer terugkomt. Een drieslag, gemarkeerd door het woord: HET GESCHIEDDE.

Het geschiedde dat er een bevel uitging.

Het geschiedde toen zij daar waren.

Het geschiedde toen de engelen van hen weggingen.

Geschieden heeft de betekenis van: werkelijkheid worden; geschiedenis worden. Sterker nog: in het Hebreeuws komt het woord DABAR voor, en dat betekent dat het woord ook daad is. God spreekt, en het is...

Dit overwegende, kun je bedenken dat het hier toch om meer gaat dan om een lieflijk verhaal, dat je kunt bezingen en kunt opsmukken zoals je maar wilt. Er is, in deze lezing, duidelijk iets aan de hand. En Lucas maakt dat ons op deze manier helder.

Het geschiedde staat er voor de tweede keer, toen zij in Bethlehem waren gekomen. (het geschiedde toen zij daar waren) Nu wordt de aankondiging werkelijkheid; het kind ligt in de beslotenheid van een voederbak. Groter contrast tussen de grote wereld en dit is bijna niet denkbaar. De onbeduidende kleinheid van een mensenkind. O ironie, hoe herkenbaar is het lot van zoveel kinderen waarvan we soms gruwelijke beelden zien en we niet weten wat te doen.

En nu begint het pas echt. Want voor de derde keer klinkt het: het geschiedde toen de engelen van hen weggingen.

Herders zijn bij uitstek herder om hun schapen te weiden, en niet zichzelf. Dat is hun taak; zichzelf minder achten dan hun beesten. Die gaan altijd voor. En wat doen de herders in die nacht toen de engelen weggingen van hun weggingen?

In het Grieks staat er ongeveer: "Laat ons gaan zien het woord dat daar geschiedde".

Dáár was het om te doen: het woord dat gebeurt, dat werkelijkheid wordt. Dát willen ze gaan zien.

Einde kerstverhaal???

Zoals gezegd: nu begint het pas echt.

Dit is het Woord waar mensen beter van worden. Hij wil onder ons wonen en nodigt ons uit om plaats voor Hem te maken.

In deze heilige nacht heeft God een nieuw begin gemaakt. En daarvan willen we bidden en zingen. Want met dit nieuwe begin mogen wij verder gaan.

Moge dit geschieden!

Moge het licht van het kerstkind uit onze ogen stralen. Dan worden Gods liefde en vrede zichtbaar op deze aarde.

Zalig Kerstmis.